بسم الله الرحمن الرحيم

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު
ދިވެހިރާއްޖެ

ޤަޟިއްޔާ ނިމުނު ގޮތުގެ ޚުލާޞާ

- ޤަޟިއްޔާގެ ނަންބަރު: 2018/HC-A/274
- އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް: ދިވެހި ދައުލަތު (ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް)
- އިސްތިއުނާފު ބައްލަވާ ފަރާތް:

* ނަން: އާމިނަތު މަލްދީޒާ　　* ދާއިމީ އެޑްރެސް: ވިލަރޫޒު / ކ. ތުލުސްދޫ
* އައިޑީ ކާޑު ނަންބަރު: A297606　　* މިހާރުގެ އެޑްރެސް: މއ. އޯކިޑްވިސްޓާސަން / މާލެ

- ރަޖިސްޓްރީކުރެވުނު ތާރީޚު: 02 އޯގަސްޓް 2018　　* ނިމުނު ތާރީޚު: 02 ޖޫން 2019

- އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު ކޯޓު އަމުރު ނަންބަރު: 145-J/MD/2018/1496
- އަމުރު ނެރުނު ކޯޓު: ޖުވެނައިލް ކޯޓު
- މައްސަލައިގެ ބާވަތް: ބަންދު އަމުރު (މަސްތުވާތަކެތީގެ ބޭނުންކުރުން/ގަނޑުވެރިކަން/ވިޔަފާރިކުރުން)
- އަމުރު ނެރުނު ތާރީޚު: 18 ޖުލައި 2018

- މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް:

ފަނޑިޔާރު ޙަސަން ޢަލީ　　ފަނޑިޔާރު ޢަބްދުﷲ ޙަމީދު　　ފަނޑިޔާރު ޝުޢައިބް ޙުސައިން ޒަކަރިއްޔާ
(ރިޔާސަތު)

ދަޢުވާގެ ޚުލާސާ:

މިއީ، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MD/2018/1496 ކޯޓު އަމުރު އުވާލުން [illegible] [illegible] [illegible] ހައިކޯޓަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޤަޟިއްޔާއެވެ.

މި ޤަޟިއްޔާގައި އިސްތިއުނާފު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެވެ.

ފާހަގަކޮށްލެވުނު ނުކުތާތައް:

01- ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MD/2018/1496 ކޯޓު އަމުރަށް ބަލާއިރު، އެ ކޯޓުއަމުރަކީ، 2018 ޖޫން 24 ވަނަ ދުވަހުގެ 17:54 ހާއިރު، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކޯޓު [illegible] 05 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 23-805 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކޯޓު [illegible] 20 [illegible] [illegible] [illegible] 1-1705 [illegible] 01 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނަންބަރު 12/2016 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ސަލާމަތަށް ނުރައްކަލެއް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 15 ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް ބަންދުކުރުމުގައި ނުވަތަ ހައްޔަރުކުރުމުގައި [illegible] މުއްދަތު އިތުރުކުރުމަށް އެދި، މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރވިސްގެ ނަންބަރު: MF169501 "ބަންދުގެ މުއްދަތު އިތުރުކުރުމަށް ހުށަހެޅުން ފޯމު" އިން ހުށަހެޅުން، [illegible] [illegible] ބަންދުގައި އިތުރަށް ބަހައްޓަން ނިންމައިގެން ކަނޑައަޅައި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 66 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން، [illegible] ބަންދުން ދޫކޮށްލުމަށް ނިންމައި 2018 ޖުލައި 18 ވަނަ ދުވަހު ކްރިމިނަލް ކޯޓުން ނެރުއްވާފައިވާ އަމުރަކުން ދޫކޮށެވެ.

-02 ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MD/2018/1496 ކޯޓު އަމުރު އެކޯޓުން ނެރުއްވާފައިވަނީ [illegible] ޤާނޫނީ [illegible] ޚިލާފަށް [illegible] ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ ފަރާތުން އެއަމުރު އިސްތިއުނާފުކުރައްވަމުން، އަންނަނިވި ނުކުތާތައް ފާހަގަކޮށް، [illegible] [illegible] ހައިކޯޓުގެ ސަމާލުކަމަށް [illegible] ފާހަގަކުރައްވާފައެވެ. އެގޮތުން،

- ފުރަތަމަ ނުކުތާއަކީ: ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MD/2018/1496 ކޯޓު އަމުރަކީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާއާއި ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 22 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އާއި، އަދި އެ ޤާނޫނުގެ 59 ވަނަ މާއްދާއާއި، އެ ޤާނޫނުގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި ޚިލާފުން ނެރުއްވާފައިވާ އަމުރެއްކަމަށް ބުނެ ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ނުކުތާއެވެ.

- ފުރަތަމަ ނުކުތާއަކީ: ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MD/2018/1496 ޙުކުމް އަދުލަށް، ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 63 ވަނަ މާއްދާއަށް ރިޢާޔަތްކުރެއްވުމަކާނުލައި ނުވައި ނިންމެވިފައިވާ އަޑުއެހުމަކުން ބަލާ ހުކުމްކުރެވިފައިވާ ނުކުތާއެވެ.
- ދެވަނަ ނުކުތާއަކީ: ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 143 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި "ޤާޟީ ވެރިއަކުގެ ކޯޓަކުން ހިނގާ ހިނގުންތަކުން އެއްވެސް ދެން ވެރިއަކުގެ ކޯޓަކުން ބާޠިލްކުރެވޭނެ" ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާއިރު، އެސުޕްރީމްކޯޓުގައި ހިފާފައި ނިންމުމުގައި އަދުލު ކަމަށް ބެލުން ހުކުމްކުރެވިފައިވާ ނުކުތާއެވެ.

03- ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MD/2018/1496 ހުކުމް އަދި އިސްތިއުނާފު ކުރެވުނު ޤަޟިއްޔާގެ ޖޫރީގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ނުކުތާތަކާއި، އެނޫން ގޮތަކުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ސަރަޙައްދުގެ މަޖިލިހުގައި، މައްސަލައިގައި ހިމެނޭ ދިފާޢުން ދައްކާފައިވާ ވާހަކަތަކާއި ހުށަހެޅިފައިވާ ޤާނޫނީ އުސޫލުތަކުގެ މައްޗަށް ސަމާލު ޖޫރީ ހުޖްޖަތުން ފިޔަވާ ބަލައިގެން، މިމައްސަލަ ބެލުމުގައި ބަލައިފައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ފުލްބެންޗުން އިސްތިޢުނާފް ކުރެވިދާނެ ފެންވަރެއްކަމަށް ފާހަގަކުރެވިފައެވެ.

(ހ) މައްސަލައަށް ބަލާއިރު ކުރިއަށް ހުށަހެޅިފައިވާ އަދި ސަރަހައްދު ހުށަހެޅިފައިވާ މަޖިލީހުގައިވެސް، ބަލާއިރު ޝަރުޢީ ދަލީލެއް ޝާހިދެއް ތެދު ގޮތުގައި މައްސަލައިގެ ހުކުމް ސާބިތުވެފައިވާ ޝާހިދު ޝަހާދަތް ދީފައި، އެ ޝާހިދު ކޮންމެ ބައިކުޅެއްގައި ހުރި ޝަހާދަތްތަކެއް، ކޮންމެ ބައިކުޅެއްގައިވާ ޝާހިދުގެ ބަޔާނާއި ގުޅޭ ހިންގުމުގައި ފަސްގަނޑު ބަލައިގަތުމުގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާއާއި ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ 1 ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން 4 ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ސަބަބަކަށް ކުރި ސަބަބުތައް ބަލާލުމުގައި، އެއީ ސަބަބުތައް ކަމަށް ނުވަތަ

ނިންމާފައިވާ ގޮތުގެ ނިންމުމުގެ ބާރު ލިބިދީފައިވަނީ ފަރާތްތަކަށް ގާނޫނުއަސާސީގެ 48 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އާއި 49 ވަނަ މާއްދާއަށް ބެލުމުން އެނގެން އޮންނަނީ؛

ގާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާ އާއި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އަށް ބަލާއިރު، އެއީ ތުހުމަތުކުރެވިފައިވާ މައްސަލައެއްގެ ހެކި ނައްތާލުން ނުވަތަ ހެކިބަސް ދޭން ހުރި މީހުންނަށް ނުފޫޒުފޯރުވައިގެން މަސައްކަތްކުރުމަށް ނުވަތަ ބިރުދައްކާނެކަމަށް، ނުވަތަ ހެކިނައްތާލާނެކަމަށް، ނުވަތަ ބޭރުން ދޫކޮށްލައިފިނަމަ މުޖުތަމަޢުގެ ސަލާމަތަށް ނުރައްކާވާނެކަމަށް ކުރިމަތިވެދާނެކަމަށް ތަޙުޤީޤަށް ހުރަސްއަޅާނެކަމަށް، އިތުރު ކުށެއްގައި ބައިވެރިވާނެކަމަށް ނުވަތަ ކުށެއް ކުރާނެކަމަށް ބެލެވޭ ސަބަބު ހުރިނަމަ ކަމުގެ ޝައްކު ފިލައިގެން ދާނެ ގޮތަށް ދަލީލުތަކާއި ހެކި ހުށަހެޅުމުން، ކަނޑައެޅޭނެކަމަށް، ފަދަ ކަންކަން ގާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތަށް ކަނޑައެޅުމަށް، ބަންދުގެ މުއްދަތު ކޯޓަށް ހުށަހަޅާ ހެކި ހުށަހެޅުމުގެ ކުރިން ކަނޑައެޅިފައިވާ ކަމާއި، ކޯޓުން ބަލަންވީ ކަންކަން ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުން، އަދި ބަންދުކުރުމުގެ ފުރުޞަތު ދިނުމަކީ ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 59 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްދީފައިވާކަން އެނގެންއޮތުމެވެ.

(ށ) އިސްތިއުނާފު ކުރެވުނު ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MD/2018/1496 ކޯޓު އަމުރުގައި ސ. ހުޅުދޫ/ ނިވައިލާގެ، އާދަމް މުޙައްމަދުގެ މައްސަލައިގައި ތަޙުޤީޤުކުރުމަށްފަހު، 2018 ޖޫން 24 ވަނަ ދުވަހުގެ 17:54 ގައި، އާދަމް މުޙައްމަދުއާއި އިތުރު ބަޔަކު ހުރި ގެއިން، މަސްތުވާތަކެތި ބޭނުންކުރުމުގެ އަލާމާތް ފެނުނުކަމަށް، އެތަނުގެ ހިފެހެއްޓި ކުރިއަށް ގެންދިޔަ ތަޙުޤީޤުތަކުން، ޕޮލިތިން ބޭގް ސީރިއަލްގެ ނަންބަރު: MF169501 "ބަންދުގެ މުއްދަތު އިތުރުކުރުމަށް ފުލުހުން ހުށަހަޅާ ފޯމު" އިން ފެނޭ، ދަލީލުގެ ތަފްސީލުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހުކުމްތަކުގައި ދެކޮޅުހަދާފައިވާ ފަރާތްތަކުން އެނގެން އޮންނަނީ، އާދަމް މުޙައްމަދުގެ މައްސަލައިން މަސްތުވާތަކެތީގެ

[illegible] މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރވިސްގެ ފަރާތުން [illegible] ތަޙުލީލު [illegible] [illegible] ފަރާތުން [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ފަރާތުން [illegible] [illegible] [illegible]؛

2018 ޖޫން 24 ވަނަ ދުވަހުގެ 17:54 ހާއިރު، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، މަސްތުވާތަކެތި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] (މއ. [illegible]/ ސ. [illegible]) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] 05 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] (ޖުމްލަ ބަރުދަނަކީ 23-805 ގްރާމުގެ) [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޑ. [illegible] / [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] ދ. [illegible]/ ސ. [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 20 [illegible] [illegible] (ޖުމްލަ ބަރުދަނަކީ 1-1705 ގްރާމުގެ) [illegible] 01 [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނުވަތަ ޤާނޫނުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރވިސްގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރވިސްގެ ނަންބަރު: MF169501 “[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ރިޕޯޓް” ގައި [illegible] [illegible]؛

މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރވިސްގެ ފަރާތުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، މަސްތުވާތަކެތި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއީ ޤާނޫނު) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

މިމައްސަލައިގެ [illegible] މައްސަލައިގައި [illegible]

[illegible]

[illegible] ނަންބަރު 2012/HC-A/260 ޤަޟިއްޔާއާއި، ނަންބަރު 2013/HC-A/35 ޤަޟިއްޔާގައި [illegible]

[illegible]

[illegible] ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަން އެނގެންއޮތުމެވެ.

އެކަންކަމުން، މިމައްސަލަ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުން ބެލި ފަނޑިޔާރުން ދެކެނީ ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MD/2018/1496 ކޯޓު އަމުރަށް ބަދަލު ގެންނަންޖެހޭކަމަށެވެ.

- **ހުކުމް:**

ދެންފަހެ، އިސްވެ ބަޔާންކުރެވުނު ކަންތައްތައް އެގޮތުގެ މަތިން ކުރުމުން، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MD/2018/1496 ކޯޓު އަމުރު މިޤަޟިއްޔާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ [illegible]